

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

<i>Előfizetési díjak:</i>		A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjajukért kapják.	A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénztári, — az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivatának küldendők.
Egészévre — — — — —	8 kor.	—	—
Félévre — — — — —	4	—	—
Negyedévre — — — — —	2	Kéziratokat nem adunk vissza.	—

Színházaink.

Ennek a végelgyengülésben ma-holnap kimúló évszáz első felében, mikor még a *theátrálistákat* úgy hívták, hogy a „nemzet napszámossai,“ a lenézett, elfeledett, édes magyar nyelv művelése és megkedveltetése volt a színművészet első és legfontosabb feladata.

Manapság, mikor már a magyar nyelv — az optimisták legalább erősítgetik — minden téren elfoglalta az őt jogosan megillető helyet, ezen derék és nemes cél helyébe többek között az u. n. *kulturmisszió* lépett.

Mert, hiszen tetszik tudni, mi magyarok, borzasztó bárdolatlan nép vagyunk. Mintha csak tegnap érkezünk volna Azsia ismeretlen pusztaságairól. Európai műveltünk sem bizonyítja más, mint hogy bálba frakkban megyünk és vacsorára nem nyereg alatt puhított húst, hanem rostélyost és bécsi szeleteket eszünk, egy-két . . . kilenc pohár sörrel.

Minden komolyan gondolkodó elmének be kell tehát látni, hogy egy kis nyugateurópai műveltség nagyon is ránk fér.

Csakhogynem a dolognak egy igen nagy bibije, t. i., hogy a műveltséget éppen úgy nem lehet könyvből tanulni, mint — teszem fel — a csizmadia-mesterséget.

Látni kell azt a maga eleven műveltében, ha azt akarjuk, hogy ránk ragadjon belőle valami. Míután pedig Isten nem mindnyájunknak adott módot, hogy Bécs Ringjéin, Berlin „Unter den Linden“-jein vagy Páris boulevardjain csiszoljuk fényesre szegletességeinket, hát elmegyünk a színházba, hol a *nemzeti csinosodás* (szegény *Kármán*!) hivatott apostolai csekély belépti-díj mellett élethűen tárják eléink, hogyan csinálja ezt vagy azt egy művelt osztrák, porosz, vagy francia.

Tanulj magyar!

És hitemre mondom, nem megyünk hiába. A hi-

vatása csúcsponjtján álló modern színészet mindent elkövet, hogy mohó tudásvágyunknak állandóan új meg új *taplálékot* nyújtson. Már amennyiben az osztrigát meg a káviárt tápláléknak lehet nevezni.

Mert megengedem, ugyan, hogy a jó székely gulyás, meg a töltött káposzta után vagy — pro appetitorio — előtt is jól esik az efféle pikáns nyalánkság az ehhez hozzá szokott u. n. *urí* (!) *gyomornak*, de — sit venia verbo — egy egész menü csupa kaviárból, osztrigából, teknős békából s több efféléből, a legkuruczabb magyar gyomort is megfekszi. . . .

De térjünk át a dolog érdemleges voltára.

Ezelőtt négy nappal egy szintársulat vetődött városunkba. Piros plakátok jelezték megérkezését és első szereplését. „*Benutató*“ gyanánt színpadra került *Rákosi Viktor* (!) és Guthy Soma „*Napoleon öcsém*“ c. bohozatja.

Hál' Istennek, alig voltunk *negyvenen* hallgatók és nézők. És ebből a negyvenből is néhányan szégyenkezve távoztunk az eredeti bohózat *első felvétel* végeztével a prostituált teremből . . .

Szomorú valóság, hogy a magyar színművészet megdöbbentő módon hanyatlik. A modern korszellellem, melyet leginkább a párisi szél fújt felénk, moderné lett a színművészet iránya is és az izlés megromlása színpadon és a társadalomban egyaránt nyilvánvalóvá válik. Rombolja és mételjezi az erkölcsöket, különösen a színházért rajongó ifjuság erkölceseit. A Guthy, Heltai, Makai-féle — *hová jutott Sipulus*?! — hebraikus fércelmények tragárságokban ugyancsak egymásra licitálnak. Csupa házasságtörés, olesó esőkok, ágy alá való bujtatás, nyílt színpadon női bokák vizsgálása stb. adják meg a színműnek *estetikai* és *jellemképző* hatását. Legalább így volt ez „*Napoleon öcsém*“-ben.

Ime így művelődik a közönség városunkban; így teljesíti a színművészet műzsája kulturmisszióját.

Köszönjük szépen, de nem kérünk belőle. Ha közönségünk az ilyen aljasságokban éldeleg, akkor irasák ki a színészekkel, hogy „*kéretnek gyermekek nem hozatni*”; megértjük így is. Tudjuk, mi a kötelességünk nem csak tanítványainkkal, hanem ezek *szülőivel* szemben is.

És még esodálkoznak, hogy nincs fiatalságunk. Fájdalom, nincs. Koravén gyermekek vannak csak, kiket időnek előtte megperzselve megérlel a modern társasélet pörkölő napja.

Hogy mit várhat az ilyen emberektől a haza s az emberiség, azt mindenki tudja. Férges virágból férges gyümölcs lesz, mely lehull, mielőtt teljesen megérhetett volna.

Jó lesz ezen a szülőknél is gondolkodni s a magáról megfélekedett Tháliát — az olcsó szerelem szolgálójává lealjasodott műzsát — ostorral kergetni ki a *kulturmisszió* templomából.

Státuszgyűlés.

(Folytatás.)

Gymnasiunaink állami segélyezése.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Ö Nagyméltósága gymnasiunainknak az 1900. évre a következő fenntartási államsegélyeket engedélyezte:

A brassó főgymnak	10315 sz. alatt	24000	koronát.
A csíksomlyói „	10319 „ „	14000	„
„ „	45640 „ „	1000	„
A gyfehérvári „	10327 „ „	26000	„
A kantai gymnak	10333 „ „	4000	„
A kolozsvári főgymnak	10335 „ „	10000	„
A m.-vásárhelyi „	10341 „ „	8000	„
A sz.-udvarhelyi „	10359 „ „	18000	„

Eddig még csak a gyulafehérvári és székelyudvarhelyi rk. főgymok államsegélye foglaltatott szerződésbe; a kolozsvári, marosvásárhelyi és brassói főgymokra vonatkozólag a szerződési tervezetek megállapítottak, de azoknak elfogadására vonatkozólag a miniszter ur ö Nagyméltósága végleg még nem méltóztatott nyilatkozni.

A kolozsvári róm. kath. főgymnasium állami segélyezésére vonatkozó szerződésben Jósika Sámuel báró világi elnök-a „fenntartó főtanhatóság”-ot „fenntartó és vezető”-re öhajítja kiigazítottai.

Pál István szerint a „főtanhatóság” elegendő.

A többség elfogadja Jósika indítványát.

A marosvásárhelyi róm. kath. főgymnasium állami segélyezésére vonatkozó szerződést vita nélkül elfogadta a státuszgyűlés.

A brassói róm. kath. főgymnasiumnak szintén állami segélyezésére vonatkozó szerződés tárgyalásánál Zakariás János dr. szólalt fel. Szeretné mentől jobban megóvni a szegény egyház érdekét.

Pál István válasza után elhatározza a gyűlés, hogy a

mig az egyházközszéggel dülöre nem jut, nem egyezkedik s az épületből, mely vitásá vált, nem költözik ki.

A csíksomlyói róm. kath. főgymnasiumnak Csíkszeredába való bevétele ügyéhez többen szólottak. A vita a körül forgott, hogy vajjon új templomot építsenek-e vagy pedig a távol levő és szük csíkszeredába járjanak a tanulók.

Ugron és Györfi felszólalásai után a gyűlés tudomásul veszi a jelentést s reméli, hogy a legjobban fogják ezt a valláserkölcsei kérdést megoldani.

A kantai gymnasium tovább fejleszthetik, még pedig eledig már eszközölt és ezután még nagyobb mértékben eszközöndő gyűjtésekből. Pótsa József főispán ö nagyméltóságát és Bánffy Zsigmond dr. ügyvéd urat a gyűjtések eszközöléséért és fáradozásukért elismerés és hálás köszönet illeti.

A nagyszombati Teréz-árvaházról szóló jelentést vita nélkül tudomásul vet e a gyűlés.

A gyergyói gymnasium ügyében Görög Joachim plebános kéri a gyűlést, hogy végre — négy év után — vigye dülöre a sokat hányt-vetett ügyet. Sürgős eselekvésre van szükség, a gyűlés kimondja.

Finevelő intézetünk az 1899—1900. tanévben.

A letolyi tanévben volt a kolozsvári két finevelő intézetben 116 alapítványos, 38 fizető, 8 ingyenes; a csíksomlyóban 40 nyilvános, 18 magánalapítványos, 44 fizető, 6 ingyenes; a gyulafehérváriban 21 alapítványos, 34 fizető, 6 ingyenes; a kézdi-vásárhely-kantáiban 22 alapítványos, 10 fizető, 4 ingyenes; a marosvásárhelyiben 21 alapítványos, 39 fizető, 5 ingyenes; a székelyudvarhelyiben 36 nyilvános, 1 magán alapítványos, 14 fizető, 5 ingyenes növendék. A hét finevelő intézetben volt összesen 275 alapítványos, 179 fizető, 34 ingyenes, összesen tehát 488 növendék.

Ezenkívül a csík-somlyói internatusban még 93, a székely-udvarhelyiben 79 tanuló helyeztetvén el, nevelőintézeti ellátásban részesült összesen 660 tanuló, a mi az összes tanulóknak 33.81%-át teszi. Oly jelentékeny szám ez, hogy el lehet mondani, hogy ezen elhelyezkedés által az ifjuság tanulmányi előnelete nagyban elősegítettik.

Ezen tételnél hosszabb vita indult meg Ugron és Györfi között. Györfi interpellált, hogy a gymnaziumból egyetemre lépő jeles előmeneteli tanuló nem kapta meg az alapítványt s miért?

Pál István kijelenti, hogy az információ téves, mert az a tanuló igenis megkapta, csak szegénysége miatt nem élvezhette egész az ideig.

Ugron nem akar proletárokat nevelni, kik mint doktor jurisok százával lépik el Pesten az utcát. S szeretné, hogy inkább a gymnasiunokban segítsék a tanulókat.

Györfy duplikája után a gyűlés, mivel konkrét indítvány nem tétetett, tudomásul veszi a bizottság jelentését.

Ezután Karácsonyi József a csíksomlyói tan. képző igazgatója interpellált a kántorok ügyében. Javasolja, készítsenek el a kántorok nyugdíj-tervezete s léptessék meg ez év folyamán életbe. Annál is inkább, mert az 1887. Státuszgyűlés már 25,000 koronát kintalt erre a célra.

A gyűlés indítványát elfogadja.

A csík-somlyói tan. képző utolsó évét szeretné Ugron Radnóthra áthelyezni, hogy gyakorlati oktató-t is nyerjenek a tanítók.

Gyűlés ellenzi.

Gyergyó-Ditró község képviselője interpellált egy, átlítólag elveszett 1831-ből eredő Orosz-féle alapítvány miatt. Pál István, Biro Béla felszólalása után a gyűlés — egyelőre — tudomásul veszi, hogy az eredetileg 3000 forint alapítvány idővel letogyott s így más alapítványhoz csatoltatott. Az igaztanács utasítottik, hogy ez ügyben bővebb adatokat szerezzen be.

Ugron szeretné, ha az összes létező alapítványaink összeírtnának, mert jelenlegijegyzék csak kísérlet. (Helyeslés.)

A kolozsvári „Kalvária” templom ügyében indult meg hosszabb vita, melynek folyamán kitént, hogy paplak és új kápolna építése szükséges.

Jósika Sámuel báró szerint a széknek annyira exponált Kalvária-dombon annyival is kevésbé lehet építkezni, mert régebben temető lévén, ma is egészségtelen. Ajánlja, hogy a község központján építsenek a pap és kántoriak mellé egy kis kápolnát, mely békézuapon megfelelné ezéjének s a díszes s csak újonnan restaurált régi apátsági templomot csak ünnepeupon használnák.

Szabó József nem tartja szükségesnek, hogy a másik templom mellé még egyet építsenek, mert az a kiadott 30000 forint is nagyon sok.

Jósika Sámuel felvilágosítása után, hogy a tervezett templom csak kisszerű s paplakostól 20000 forintnál kevesebbe kerül, a gyűlés elfogadja a jelentést, annyival is inkább, mert Szamosi János dr. felszólalása után kitént, hogy a két templom Monostoron csak a statusquo fenntartását jelenti. Mivel a második templom csak most ment át birtokesere révén az állam kezébe.

A bajnai uradalom kezelésénél a szeszgyár bérbeadása miatt indított Ugron Gábor nagyobb vitát. Ő is, Győrffy is kevésnek tartja az átlagos 1000 H. termelésű gyárért s malomért az évi 4400 kor bért, mert jelenleg a mezőgazdasági szeszkontingensnél H⁰-ként 4—5 forint a bérösszeg. Kifogásokak egy a bérlo, valamint a jóságigazgató kauceióját, melyek takarékpénztári könyvből állanak. Szerintök sem a bérlo 4400 kor, sem a jóságigazgató 10.000 koronás könyve nem ovadék.

Majlath gróf püspök urunk tekintettel az idő előhaladtóságára a gyűlést bezárja s kijelenti, hogy délután négykor folytatni fogják.

A statusi tagok a gyűlésről egyenesen a püspök úr által a Központi szállóban adott banketre mentek.

(Folyt. köv.)

Az új országház.

Budapesten vajmi kevés a monumentális, művészi becsű épület és ez a kevés is, a miénk van, a legutóbbi évtizedek alkotása. Pedig a szép épületek a művészet érzék leghathatósabb fejlesztői, mivel folyton szemünk előtt állva, azok szép formái önkénytelenül is emlékezetünkbe vésődnek. Művészi becsű középületeink leghatalmasabbja a még ugyan teljesen be nem fejezett, de 1902-ben már készen álló új országház, mely a Duna partján, arra néző hatalmas, 270 m. hosszú homlokzatával, 96 m. magas kupolájával, úgy most, mint a jövőben méltó bámulat tárgyát képezi.

1848-ig az országgyűléseket Pozsonyban tartották és csak ez után lett „Pest” az országgyűlés székhelye. Addig is, míg az állandó országház felépült, az országgyűléseket

különböző helyeken tartották. Jelenleg a képviselőház a Sándor-utcai ideiglenes országházban tartja gyűléseit. 1880-ban hozott ama törvényeikk, mely kimondta az új országház építését s a mely hivatva lesz az országgyűlés miódkét házának betogadására. Ennek terveit pályázat útján szerezték be, melyben az első díjat Steindl Imre műegyetemi tanár terve nyerték.

1885-ben október 15-én történt az első kapavágás és azóta folyton épül a hatalmas palota, melyben jelenleg az üléstermek bereendezési munkáin dolgoznak. Az egész épület egyetlen, összefüggő betonlapon áll, melynek közepes vastagsága 2 m. Schmid Frigyes hírneves építész által megállapított újabb gót stíl továbbfejlesztését láthatjuk az új országházon, melynek egyszerű alaprajza hosszukás négyszögből áll, ebből csak a fölépcsőt magában foglaló szökellék ugrik ki. Kívül, a gazdagon tagolt köbhomlokzatokon, számos címer, nagyszánu szobor, pillér és több erkély van, melyek a változatos alaku ablakokkal kellemesen osztják meg a falak hatalmas felületeit s e falfelületek szépsége a dunai homlokzaton még fokozódik az alul elhuzódó arkádsor és középen, a két, gula alakban ég felé törő tornyok között elhelyezett loggia által. A város felőli oldal nyitott csarnoka felett Nagy Lajos és Mátyás király szobrai Magyarország legvirágzóbb korszakait juttatják eszünkbe, míg az épület északi koesimegállóját alkalmazott Árpád-szobor két allegorikus alakkal a honfoglalás, a délinél Szt. István szobra, ugyancsak két mellékalakkal a honalapítás eszméjét fejezi ki.

Az épület főbejárója a kényelmes hozzájutás szempontjából a város felőli oldalon van, hol harmas kapu vezet a tágas előcsarnokba, hova egyszersmind a középső szökellék két oldalán, a koesimegállóból is van bejárat. A belépő szemel előtt szép távlati hatás nyílik a lépcsősarnok márványfalai között, fel egészen a kupolacsarnok színes pompájú faláig. A hatás fokozódik, ha a lépcsősarnokba lépünk, melynek karsu, svéd granitból való, monolit oszlopai és márvány pillérei a gazdagon színezett boltozatot bordják és ezen egyrészt a római vatikáni loggiák, másrészt a pompeii falfestés motívumait ismerjük fel, bámulatos ügyességgel és a színek hatásának korlátlan ismeretével átalakítva azt a gót stíl követelményei szerint. A boltozat középső, harmas mezőjében Sotz tanárnak, a freskófestés egyik legnagyobb mesterének „a tempera” képei ragadják meg figyelmünket. A két, nagyobb mezőben levő testmény a törvényhozást allegorizálja, míg a középső, kisebb mezőbe az ország címere van festve. Az oldalai négy pillérén szép bronzbaldacsin alatt konzólon álló négy apród a koronázási jelvényeket tartja.

A lépcső felhaladóval szemben tágas csarnok visz a kupola alatti térbe, az ellenkező oldalon a lépcsőzet két karja a delegációterem előtti folyosóra vezet.

De lépünk az előbb említett díszes csarnokon át a kupola terébe. Itt a szemet kápráztató pompa képeletünket meghaladó fokban ismétlődik, s a színes ablakokon lesűrődő napfény a színhatások legváltozatosabbját idézi elő. A 16 hatalmas pilléren nyugvó építmény alsó része ivorosztóból, e felett övparkánnyal elválasztott páholyemeletből áll, majd az oszlopnyalábok gazdagon aranyozott tejezetein nyugvó bordák által bordott boltozatban nyeri befejezését, melynek középső, bronzrácsal kitöltött, hatalmas zárógyűrűje 27 m. magasságra emelkedik a padozat fölött. A 16 pilléren bronz-

ból való baldachinok alatt legjelesebb szobrászaink által mintázott szoboresoportok állnak, a honfoglaló Árpád, királyaink és erdélyi fejedelmek legkiválóbbjai, ket-két apród között, koruknak és jellemüknek megfelelően ábrázolva. A kupolától jobbra a főrendiház, balra a képviselőház társalgócsarnokai, üléstermei s az azokat körülvevő folyosók vannak elhelyezve, szemben pedig éttermek, társalgó- és olvasó termek találhatók. A két ülésterem már kívülről könnyen felismerhető kiemelkedő oldalfaláról és négy saroktoronyos tetőzetéről, kifejezve ez által a törvényhozás két házát, míg a törvényhozás egységét az ezek fölé emelkedő kupola jelképezi. Az üléstermek, valamint a körülfutó, tágas folyosók oldalfalai gazdag márványdíszítések, a mennyezetek amazoknál szép faragású fafödémek, részben aranyozva és színezve, ezeknél csinos gót boltozatok, az oldalfalakkal arányban álló színezéssel. Az üléstermek közelében találjuk az elnökök, házmogók, író-, fogadó- és hívatalhelyiségeit, valamint távolabb a miniszterek szobáit, melyekhez külön lépcsők vezetnek. Az épület északi és déli végében a házak osztálytermei vannak megtelelell mellékhelyiségekkel egyetemben.

A földszinten s részben a télelemlen irodák, könyvtár, levéltár, olvasóterem, gyorsírók és hirtalptudósítók helyiségei nyertek elhelyezést. Közel a főbejárathoz posta és táviróhivatal, a pénztár, azokivül az iktató és kiadó, valamint a házgondnok lakása.

A pinceor a központi fűtéshez és szellőzéshez szükséges berendezést, raktárakat, cselédség, szolgazemélyzet lakásait s a buffethoz tartozó konyhahelyiségeket foglalja magában. A központi fűtés és szellőzésre szolgáló gépek külön épületben vannak elhelyezve. Különösen szépek a nyers téglá s majolika díszítésű udvarok, számra nézve 10, kisebb-nagyobb nagyságúak. A tetőzetek szerkezete vasból készült, palával és vörösrézbadoggal fedve. Az épület teljes költsége 16 millió forintira rug.

Ily nagy arányú épület díszítésénél mindenkor nagy szerep jut a szobrászoknak és festőknek. Míg a szobrászoknak kiváló alkalomul kínálkozott tehetségük nyilvánítására a homlokzatokon, valamint néhány csarnokban alkalmazott szobor, addig a festők közül is többnek jutott méltó tér. Így a társalgóterem, valamint a miniszteri lépcsők mennyezeteit Vajda Zsigmond, az ebédlöterem falait Krisch és Spányi Béla, ugyanitt a mennyezetet Krenner, a delegációterem oldalfalát Dudits jól sikerült, nagy arányú képei díszítik.

Ezzel az épület szemléjét befejezve, azzal az ölaajtással zárom ismertetésemet, vajha az újabb ezer évben boldogabb időknek lenne tanuja e hatalmas palota s a benne hozandó törvények vezessék szerett hazánkat eddig el nem ért felvirágzásra.

Csányi Károly,
építész.

Szentségimádó papok társulatáról.

(Vége.)

Tájékoztató.

1. Az imadási órához kötött teljes bucsu elnyeréséhez : megkívánatik a hetenkinti vagy kéthetenkinti gyónás, az

egyházmegeyi rendeletek szerint; tanácsos amellet szokás szerint valamit, pl. 5 Miatyánkat a szentatya szándékára imádkozni.

2. Aki egyik héten az imadási órát nem tartotta meg, pótolhatja azt a következő héten.

3. Az imadási órát nem kell okvetlenül pontosan a hét ama napjára bejegyezni, amelyen megtartva lett, hanem elegetűd a megközelítő bejegyzés.

4. A misézés idejét nem szabad az imadási órába beleszámítani.

5. Az alapszabályok azon pontja, mely előírja, hogy minden tagtárs évenkint egy szentmisét végezzen a meghalt testvérekért, nem köteles lelkiismeretben; de minthogy minden pap az isteni igazságosság szigorúságát és a papi hivatal nagy felelősségét ismeri, azért a tisztítóhelyen szenvedő elhalt testvéreitől nem fogja elvonni ezen vigasztalást. Ezen szentmisét tetszészerinti időben lehet végezni, mindazonáltal óhajtható, hogy a társulati közlönyben az egyes sorozatoknak kijelölt hónapban végeztessék.

6. Azon tagok, kik téli időben a hideg vagy nedvesség miatt imadási órájukat nem tarthatják meg a templomban, végezhetik azt a sekrestyében vagy szobájukban is, csakhogy ez utóbbi esetben nem nyerik meg a bucsut, melyet azonban könnyen lehet másokkal pótolni.

7. Beteg tagok, kik adoratiójukat hosszabb időn át nem végezhetik el, vagy egészségesek, kik physice vagy erkölcsileg vannak akadályozva azt megtartani, ezért sohasem törletnek ki a lajstromból, de mégis tartoznak havonkint vagy két, esetleg három havonként is beküldeni a libellust s azon az akadályt bejelenteni.

8. A társulat csak hetenkint egy imaórát szab elő kötelezőleg, de eszménye a naponkint imadási óra; sokan, kivált öregebb tagok azért hetenkint több órát tartanak meg; a központi igazgatóság óhajta, hogy ezen nem köteleességből, hanem önként tartott adoratio-órák szintén megjelöltesenek a libelluson.

9. Ha az adoratio-órát sürgős ügyek miatt félbe kell szakítani, lehet azt, az ok megszűntével folytatni, de a teljes bucsut nem lehet megnyerni, ha a félbeszakítás 5 percnél tovább tartott.

10. Szabad a kötelező adoratio-órát utközben is megtartani, midőn betegyóntatás alkalmával az Oltárszentséggel nagy utat kell megtenni.

11. Növendékpapok, tanárok és bitoktatók azon kiváltsággal bírnak, hogy az adoratio-óra első felét elmélkedéssel, másik felét a szolozsma elmondásával tölthetik; ugyanez áll azon papokra nézve is, kik hivatalos teendőik miatt nem szentelhetnének külön egy teljes órát az adoratióra.

12. Nem szükséges, hogy az adoratio a kitett Oltárszentség előtt történjék.

13. A libellus minden hónap végén küldendő be az egyházmegeyi igazgatóhoz, esetleg 2 vagy 3 hónap ia. Figyelni kell arra, hogy a szám, mely minden tagnak felvételi jegyén áll, minden egyes libellusra rá legyen írva, mert a melyiken hiányzik, azt Párizsban nem veszik tekintetbe.

14. Egymáshoz közel levő több tag közös levélben küldheti be libellusát.

15. Ki 6 egymástani hónapon át nem küldi be libellusát, dacára a megintésnek, a tagok lajstromából kitöröltoetik.

16. A betenkinti adoratió-óra nem pusztán szóbeli imából áll, miéri is kizárva van zsolozsma, olvasó stb. elmondása pusztán recitandó; de igenis lehet alatta a zsolozsmát, olvasót, keresztúti ájtatosságot elmélkedve elvégezni. Az elmélkedés tárgya lehet minden, ami egyenesen az Oltáriszentségre vonatkozik, mint: a zsolotárók, a misekönyv, a hymnuskok, a liturgia belső jelentősége, az egész káté, s lehet ilyenkor tetszésszerinti, kézi könyvet használni. Leginkább ajánlható e célra: „Az örök imádas kékikönyve papok részére“ írta P. Tesnière, mely két kötetben 72 elmélkedést tartalmaz. Kapható „Az Értésítő“ szerkesztőjénél, Győr, ára 1 frt. 50 kr. Továbbá alkalmas könyv ez is: „A pap és az Oltáriszentség“ írta Chaumont, magyarította Badonyi Ján. Antal, káplán. Keeskenét. Ára 60 kr. Liguori sz. Alfonz „Szántéglátogatásai“ magyarította Nógáli János főszentelt püspök. Nagyvárad.

Ide vágó havi folyóiratok:

„Örökimádas“ kiadóhivatal Budapest, IV. väci utca 46. ára egy évre 3 korona.

„Reménységünk“ kiadóhivatal Csongrád-Csanád Plebánia ára egy évre 1 frt 30 kr.

K é r e l e m: A lakás változást azonnal sziveskedjenek bejelenteni az egyházmegyei igazgatónak.

A tagsági díjnak, 2 koronának mielőbbi beküldését kérem.

Sóóthy Gyula

egyházmegyei társulati igazgató.

Üdvös tanácsok.

Elmondta okt. 26-án a Kolozsvárt tartott eucharisztikus értekezleten: Sóóthy Gyula papnev, intéz. lelki-igazg.

Az Eucharistia tehér selyem zászlóján egy szó van bimezve: Credo. Megmozdul-e bennem a vér? A gondolatok összefutnak-e ebbe a szóba: Credo? hogy aztán karikákba fonódva áthullámozzák egész életemet? Credo Domine! Ezt a Credot kell folytonosan hangoztatnom . . . mert hallok és olvasok hitetlen papokról . . . borzasztó hangulat! Lehetetlenség, hogy egy pap azt mondja: non credo! Lehetséges csak az, hogy cselekedetei, az ő pizskos temploma, oltára, rongyos miseruhája reáírják életére: *sacerdos non credens*.

Az első keresztények ott a katakombák és börtönök nyirkos és fülledt levegőjében tudtak lelkesedni, mert imádságuk Credo, örömlük Credo s vizsgáztatásuk a Credo volt. Érezték, hogy ők az Eucharistiának őrei és Jézus az ő erősségük.

I.

A Credo csontig és velőig ható szavai között kell nekünk az oltárhoz lépni. Introibo ad altare Dei. Mi fog ott történni? Áldozat . . . isteni áldozat pro vobis et pro multis . . . in remissionem peccatorum. S én ennek az áldozatnak cui angeli adorantes adstant nem puazta szemlélője leszek, hanem offerens „consecrans“ communicans. Credo Domine! Gyakran kell hangoztatnom. Olyan gyarló az ember; oly hamar szétfoly az ember lelke a mindennapiaság légkörében; mondja: *introibo*, de hát gyakran aes sonans vagyok; harangoznak, indulok, mint mikor az érezt megütik. Credo Domine!

A Missale elején V. Pius constitutiója így szól: *Nihil certius, quod ille cultus placeat Deo, quem juxta dispositionem*

ecclesiae matris perficimus.“ Ebből az következik, hogy nekünk rubrica szerint kell misézniük, mert különben nem tetszik az Urnak.

Az egyház oly ügyesen és jelentőségtelesen határozza meg minden mozdulatomat . . . mint a jó anya, mikor gyermekeinek ágyat készít. Megszabja, hogyan tartsam kezeimet, hogyan forduljak, hogyan legyenek szemeim . . . s mégis bányszor nem oculis semper modeste demissis mondjuk a Dominus vobiscumot!

Hogyan kell érintenem azt a latens Deitast, mily gyöngéden, miként Szűz Mária ott a betlehem-i jászolyban! Mily gyöngéden kell kezembe venni, fölemelni, érinteni! Egy jámbor lélek azt mondta: „Nekem az a pap sehogy sem tetszik; úgy bánik az Oltáriszentséggel, mint valami fadarabbal!“ Elő van írva, hogyan történjék az Ürfölmutatás, a szemek, szívnek Rajta kell függoie; tehát nem le a fejjel s Krisztust a fejteletjére emelni . . . ez nem alázatosság . . . ez defectus . . . error.

Elő van írva, hogyan történjék a szt. áldozás. Mikor én a mellemet verem s mondok: Domine non sum dignus, abban legyen ábitat, imáadás, alázatosság.

A levetkőzés legyen komoly, ne dobáljunk el a ruhákat s ne hagyjuuk magunk után esatamezőt.

Ne siessünk ki a templomból; ez már nem defectus . . . hanem negligentia. „Maledictus qui facit opus Dei negligentem.“ Tartsunk most lelkiismeret vizsgálatot: Pontosan, meghatározott időben szoktam-e kezdeni a szt. misét?

Elmulasztottam-e kicsinyes okból p. o. mert csak egy-két „venásszony“ jön; nagyon hideg a templom? Milyen a készületem? *Judica me Deus!* Szt. gyónás, breviarium? Renováás . . . friss, ép osta? Vinum purum, de vite? Kikeresem-e a misét a sekrestyében? Lavabó edény? Mise ruha? Milyen az alba humerale, corporale, purificatorium, palla? Ezeknek első mosását én végzem-e? Milyen a kehely aranyozása? Rubrikák? A particulák összegyűjtése? Kézmosás, hálaadás?

Bátor vagyok a következő javaslatot tenni. A t. euch. értekezlet áthatva a szt. mise áldozat fonségétől, magáévá teszi és kimondja, hogy egyetemben és egyenként azon lesz, hogy a szt. misében actus és mozdulat a rubrikák szerint történjék; e végből határozatba veszi, hogy a mise rubrikák évenként legálább egyszer mindenki átolvassa vagy ha kétélye van valakinek, azonnal utána néz. Gondja lesz mindenkinek arra, hogy ép és tiszta legyen minden a mi a szt. miséhez tartozik. *Recedit vetera, nova sint omnia.*

Ide vágó hasznos könyvek: Klára Vadamecum Liturgicum. Ára 80 kr. Csalzon Pap az oltárnál 1 frt. Kapható mindkettő Es tergomban Buzárvonánál.

II.

Spiritus eucharisticus.

Mi az? Egy tiszta lélek. Ez egy belső és külső tisztaságot szerető lélek. M a ürgóságának középpontja? A tabernákulum. E lélek nem téri a forgó tabernákulumot. Volt alkalommal egy-rlat, n eola pizskos fészek az Valódi csalás, ott mutat valamit, nova s ma at, a belseje durva, pókbalós; pizskos, pedig azenturmásai t, mint *fehér selyemszint*, tehát kiküszöböl a sz. egy pró- testét s azokat a nagy aranyos es legosa. t. t. v. n. a Szentség alatt corporale fehér s a ne pizskos; *fehér selyem* köp us a ciboriumon. Szóval

Jézusoz méltó legyen minden, a kulcs is ne legyen rozsdás, piszkos, mint valami kamrának a kulcsa. Láttam egy helyütt, hogy a tabernaculum kulcsa aranyos, aranyzsinóros s bársonnyal bélelt skatulyában tartatik.

Ha nekem van érzékem a tabernaculum iránt, akkor a többi magától jön.

Mert ez a szellem nem nyugszik meg, a templom ajtajától, a harangkötelektől mindent Jézusra vonatkoztat.

Még egyet: az oltár mögötti *lomtárról*.

Hiába nekem az nem jól esik, nem merem mondani hogy az vétek, de azt érzem, hogy ott sir a spiritus eueh. Mikor ott látunk seprőket, olajos, piszkos kannákat, rongyos, elhasznált szőnyegeket, elhányt gyertyadarabokat, szóval valódi lomtárt. Aztán a por és pókháló. Spiritus eueh. ubique spirat!

Végül ne Szt. Szív és egyéb szobrokat állítsunk templomainkban s aztán hagyjuk a tabernaculumot a maga rozoga, gyatra régiségében. Renováljuk, ujjítsuk elől a szentség-házat s aztán gyűjtsünk szobrokra s emeljünk szobrokat!

Javaslat: Mondja ki a t. értekezlet, hogy áthatva az eueh. szellemtől minden igyekezetével azon lesz, hogy a tabernaculum Jézus méltó lakása legyen. Ezért teljes igyekezetét arra fordítja hogy a tabernaculum az egyházi előírások szerint átalakíttassék. Szóval, hogy a pap élő hittel, buzditólag mutathasson szentségházára: „Ecce tabernaculum Dei!”

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

A nagyszebeni kath. legényegylet megnyitó ünnepélye.

Az 1876-ik évet irtak, midőn engem a sors végzete Nagyszebenbe vezérelt. Alig telt el 2—3 nap s az akkori róm. kath. esperes-plebánus, néhai Weber B. egyik este egy a Kis-föld-utcában levő szerény kis házba vezetett, mint mondta: „Lásza ezt is!” A bejárat fölött e felirat volt: „Gott segne das ehrsame Handwerk.“ Beljebb lépve 4 tágas szoba tárult elém, mindegyikben más-más egyszerű, de céljának szigoruan megfelelő butorzat, a melyről azonnal ráismertem, hogy az egyik terem énektanításra, a másik olvasásra, a harmadik tanácskozássra s a negyedik szórakozásra volt szánuva. Bennök számos fiatal ember volt elfoglalva s jól esett szívemnek az élénk nyüzsgést látni, de még jobban örveudtem, midőn megtudtam, hogy e fiatal emberek többnyire kath. iparosok s e helyiség berendezéseivel egyült a nagyszebeni róm. kath. legényegylet. Meg is ígértem nekik, hogy szerény tehetőségemhez képest egyesületük fejlesztésén közreműködöm.

Fájdalom! ígéretemből nagyon keveset válhattam be, mert a kor szelleme hirtelen megváltozva, ezen egyesület tagjai is a esiklandózo irány által elragadtatva, figyelmüket más irányba — a lelket-testet rontó élvezetek utáni kapkodásra — terelték s így a tagok az egyesülettől hirtelen megváltak. Ilyen nehéz körülmények között az egyesület csakhamar beadta a kulcsot s . . . feloszlott.

Hála legyen azonban az isteni Gondviselésnek! Iparos ifjaink bosszú éveken át tartott szenvedése, lenézése újból megérlelé bennök a tömörülés észmáját s „az ige testé lön.“ —

Az úgy gyors kibontakozására legnagyobb befolyással volt ama körülmény, hogy egyházmegyénk új főpásztorában igazi apostolt nyert, ki magasztos működését nem parancsok és rendeletek egész seregével kezdé meg, hanem keresztet és imakönyvet vesz kezébe s e kettővel bekopogtat a magas rangnak fényes palotáiba, hol megnyerő modorával és meggyőző széleskörű tudásával csakhamar világosságot áraszt, de leszáll a szegények és árvák, az elhagyatottak és betegek kunyhói előtt is, hogy nekik szelid, leereszkedő hangján: vigasztalást, reményt és számtalan esetben azonnali testi-lelki segítséget nyújtson. — Hamar bentazza egész egyházmegyéjét, folyton hivei között fáradozva és őket személyesen a jóra intve.

A példa hat; az egyházmegye hivatalos közegei összeszenznek ugyan, de ki-ki szótlanul kis körébe vonul s szíve sugallatát, mely szerint tenni, többet kell tennük hivatásunk betöltésére, követve, országzerte megindul a csendes zajtan munka. A vallás-erkölcs ápolói szelid versenyre kelnek; ki-ki saját saját szerény körében keresi az utat és a módot arra, hogy a rábizott hivek lelki és testi boldogulásáért minél többet tehessen.

Az apostol szelleme városunk falait is áttörte s a hivatottak bár nagy küzdelemmel — mert van itt elég nehézség — megkezdik munkájukat. Egyebek között a felosztatot kath. legényegylet megszokadt szálait megkeresik, összeszedetik, összekötözik, majd szóni kezdik s ime e szerény munkából hatalmas szőnyeg lett, melyet a megalakult egyesület tisztviselői és tagjai f. hó 11-én az Ur oltáránál zsámbolyához letették, hogy rajta térdén állva Isten áldását kérhessék munkájukra és törekvésükre.

E napon tartotta megnyitó ünnepélyét az újból megalakult „nagyszebeni kath. legényegylet.“

D. e. 10 órakor az összes tagok zászlójuk alatt bevonultak a belv. róm. kath. templomba, hogy ott, Isten oltára előtt háláimá mondjanak és új segedelemért könyörögjenek. A templom zsúfolásig megtelt s a hivek zsolozsmája az egyesület tagjairak fobászához csatlakozott: mindnyájan imádták a véghetetlen irtalmasságu jó Istent. Este a „Gesellschaftshaus“ nagytermében szüzekre menő közönség jelenlétében folyt az ünnepélyes megnyitás további műsora.

Esti pont 8 órakor a katonai zenekar harsónai mellett az egyesület összes tagjai élőkön a tisztviselőkkel saját zászlójuk alatt impozáns rendben, büszkén emelt fővel vonultak be. Én félrehúzódva épen 2—3 szegénysorsu iparos család mellé kerültem. Gyermekeik szintén a menetben résztvettek. Tekintetem feléjük fordult. Amint a zene megszólalt és az ifjak mellükön kékszállagos jelvényvel bevonulnak, az én szomszédaim szeméből 1—1 könyesepp pergett le. A fájdalmak utolsó könyve volt; ez, mert helyébe egy másik, sokkal csillogóbb ült, mely a szempillákon szétterjedve, gyémántos ragyogásával fennen hirdeti: hogy a szebeni kath. iparosoknak immár nincs miért lehajtott főve, járnok, hanem büszkén tekinthetnek ég felé és hangosan nyíltan vallhatják ok is magukat e haza hű gyermekeinek, hiszen ok is a szt. Istvántól örökölt haza javáért fáradoznak, azt oltalmazzák és védik, de e mellett a szt. király hitéhez is hűek maradtak. A közönség egyszerre tapsol, éljen s az óriási terem szürke falai, melyek eddig csak más-lele

kezetek örömbangjainak voltak szemtanúi, mintegy szégyenkezve: visszhangozták az első kath. éljent és tapsot. . . .

A bevonulás után mlgs és ftszdó Gidófalvy G. prépost úr lép a pódiumra s érces hangjával üdvözlővén a megjelenteket, mélyen átgondolt beszédjével részletezi az egyesület keletkezését. Megtudtuk belőle, hogy sok fáradságba került e mű megalkotása, de az Istenbe vetett bizalom és lankadatlan kitartás ime megjutalmazta a fáradságot, mert az egyesület máris megfelelő helyiséggel és több mint 160 taggal rendelkezik. Köszönetet mond tő Kászoni A. és Dobordán K. uraknak, kik az egyesület létrehozásán önfeláldozó munkásságot fejtettek ki. Végre az egyesület célját fejtegetvén, mintegy felszólítja a közönség apraja-nagyját: jönnének el személyes meggyőződést szerezni arról, hogy ezen új egyesület semmi nemű szeperatistikus célok után nem törekszik, hanem teljes erejéből azon fáradozik, hogy a kath. iparos ifjak szakmájukban művelődjenek, szorgalom-, türelem- és takarékosagra szoktassanak és főleg a jelen kor undok erkölestelenségétől megóvassanak, hogy így hazájuknak hű fiaii lehessenek!

Erre az egyesület énekes tagjai sorban bemutatják az ezen alkalomra jól betanult énekszámait. A közönség elragadtatja magát, tapsol, éljenez és az énekesek kénytelenek az összes számokat elismételni.

A műsornak befejezése után a közönség ülőhelyeit elhagyja, örvendezve csoportokba verődik s élénken tárgyalja a nap fényes sikerét, míg a zenekar első táncdarabja meg nem zavarja őket, mert ekkor helyet kellett adni a táncoló fiataloknak, kiknek fesztelen, kedélyes mulatozása azt hiszem! kiválólag-virradtig tartott. A meglepedés és boldogság hatotta át az összes jelenlevőket s nekem ugy tetszik s ebben nem esalodom! — legboldogabb volt tő Kászoni A. és Dobordán K. úr! . . .

A jó Isten áldja meg őket!

Czibinparti.

Páduai szt. Antal tisztelete.

Kolozs városában Malachovskii Máténé gyógyszerészné úrnő kezdeményezése és gyűjtése és Ince András plebános úr lelkes közremunkálkodása és buzdítása folytán örvendetes virágzásnak indult, s rövid 5 hó letorgása alatt a keresztény hívek között meghonosítottatott.

A közadakozásból begyűlt összeg lehetővé tette, hogy egy 150 korona értékű Szt. Antal szobor szereztetett be, mely még f. évi június hó 17-én templomunkban elhelyezve püspöki engedéllyel a plebános úr által ünnepélyesen benedíktattott.

Azonban a szegény nép nyomorának és szükségének enyhítésére szolgáló szt. Antal kenyérének kiosztása a kített perselybe gyűlt kegyes adományokból eszközölhető nem volt. Hogy tehát a kenyér kiosztás mielőbb megkezdhető legyen, nemes példával járt elől Ince A. plebános úr, ki saját terméséből annyi súlyú szép buzát ajánlott fel e célra, a mennyit testének súlya nyom (circa 1 mm.) s azt meg is süttette, s így lehetővé tette, hogy a jelentkező 24 szegény között az első szt. Antal kenyere f. hó 13-án a szt. mise után kiosztható volt.

Nemes és dicséretre méltó példája lelkeskövetőkre talált, s többen tehetségükhöz mérten gabonát, lisztet ajánlottak fel e célra, s így ez által lehetővé van téve, hogy a perselyben begyűlt csekélyke összeggel együtt a szegények bár a zord téli napokon hozzájuthatnak az elmaradhatlan kenyérhez.

Megható volt azon jelenet, a mikor a kenyér kiosztás után szt. Antal szobra előtt térdre borultak a szegények s hálaadó szívvel imát rebegtek ajkaik azokért, kik áldáshozóan közremunkáltak abban, hogy szt. Antal segítségével hívásával a „szegények kenyéréhez“ juthattak. X. . .

Szent Missió Marosvásárhelyt.

Folyó hó 1-én benedíkalta Ő Meltósága Kegyelmes püspök Úrnak apáttá Földő Karácson Márton maroskerületi főesperest, marosvásárhelyi plebánost. Az új apát ez alkalomból hivta meg a Jézustársaság három jeles hitbirtetőjét, hogy az ötezer lelket számláló hitközség bő lelki kegyelmekben részesülhessen. P. Riesz Ferenc, P. Midlinszky József és P. Kulcsár János apostoli ihlettel és buzgósággal hirdették Isten igéjét folyó hó 3-ától f. hó 11-éig. Összefüggő, szerves egységben tárgyalták vallásunk alapigazságait: Isten létét, az ember célját és rendeltetését, Krisztus Jézus Messiási küldetését, az anyaszentegyház Isteni alapítását és tanítását, a keresztény erkölestan sarkalatos tételeit, az Isteni és erkölcsi erények mibenlétét, a nyolc boldogságot, a megigazulás szükségességét, a boldogságos Szűz és a szentek tiszteletét. Napjában három szentbeszédet tartottak az összesereglett hívek épülésére: reggel fél 8 órakor, d. u. 3 órakor és este 6 órakor. Különösen az esti szentbeszéd s az azt követő ábitatosság vonzotta a híveket oly annyira, hogy a szépen restaurált templom (a Jézusiták építették ezelőtt 200. esztendővel!) zsufolásig megtelt és mindenki feszült figyelemmel leste az atyáknak érvelésben megdönthetlen, előadásban eredeti és kiváló konferenciáit. A társadalom minden rétege felkereste e napokban Isten házát: zaklatott léleknek nyugalmat, sebzett szívének vigaszt lelendő. Különösen örvendetes jelensége volt e missiónak, hogy a férfi világ fel-tünő számmal volt képviselve a hallgatóság tömegében. A misszió hatásáról fogalmat alkothatni abból, hogy mintegy 2 ezren járultak e napokban a város három templomában az Úr asztalához. Megaunyi Istenébe megtért, a töredelem szentségében megtisztult, Jézus szent teste és vére által megszentelt lélek! F. hó 10-én este ajánlotta fel P. Kulcsár a várost, annak ifjuságát, az összes híveket Nagyasszonyunknak a Boldogságos Szent Szűznek oltalmába. Vasárnap f. hó 11-én ment végbe délelőtt 10 órakor a misszió kereszt felállításának meghatározott szertartása. A főpásztor a gyönyörű feszületet megáldotta, mire a főgymnázium és az iparosok ifjusága azt vállalkra véve a kijelölt kápolnába vitték, hol is rövid ima után leborult a főpásztor és a nyáj és élő hittel megilletődve csókolták meg a keresztnek fáját, melyen a világ üdvössége függött. Ugyanaznap este pedig a Kegyelmes főpásztor a legmértősebb Oltáriszentséggel a leborult hívők tömegén keresztül, fehér ruhás, égő gyertyát tartó leányok hosszú sorfala között, papságától kísérvé, kivonult a templom főkapujához és onnan adta az áldást a városra, annak minden lakójára

— a mint azt neki szíve, lelke sugta: hogy az igaz még igazabbá lenne, az igaztalan Isten szent kegyelme által illette megigazalva. Héttón a halottakért bemutatott engesztelő szent mise áldozat zárta be a mind-n tekintetben sikerült missiót. A hitközség előkelőségei képviselte által mély háláját fejezte ki a szeretet főpásztornak, ki jelenléte és buzgalma által a hívek lelki vigaszt bensőszerűsége tette. Ugyancsak hálájukat fejezték ki az ő gondos lelki atyjuknak is, kiknek egyetlen vágya, törekvése: Isten dicsősége — a hívők üdvössége. Isten áldása legyen az őt keresőkön! C. ... s.

KÜLÖNFELÉK

— **Pápai enciklika a századvégről.** A Szentegés Atya November 1-én kelteztet enciklikát intézett a püspökökhöz, a melyben a Megváltóról szól. A papa örömet fejezi ki a felett, hogy a katolikusok az egész vilá ből oly tömegesen zárandóknak Rómába a szent év alkalmából, ami azt bizonyítja, hogy a népek Krisztus felé fordulnak. Azután inti a híveket, hogy a Megváltó utján járjanak. mert csak ez az igazság és a szeretet útja. Miként Krisztus, midőn a földön járt, az emberi társadalmat reformálta, akként fog ez a társadalom most is megjavulni, mert újra Krisztus felé fordul és az ő elvei szerint él; mert csak az Isteni törvénynek, a mely a jogrendalkotta hatalmak ellen való lázadást és a népek között való konfliktusokat megakadályozza, lehet az az eredménye, hogy mindnyájan testvérül szeretetben egyesülve, szent békeességben engedelmessé válnak azoknak, akik feléjük rendeltetnek. Az Istentől való elfordulás ellenben oly tévelygéseket okoz az egész világon, hogy a népek, mint különösen most, folytonos aggódo felelem rabjai. Az enciklika azzal végződik, hogy felszólítja a püspököket, használnak oda, hogy az egész világ egyedül az emberiség Megváltójában és Megszabadítójában, lássa azt, aki neki üdvösséget és békeességet hoz.

— **Buesu.** Méltóságos **Pekri Sándor** kegyur fejedelmi bokenységének köszöni létét azon legnagyobb stiban épült rika szépségt templom, mely a kiskükülő megyei unitárius és református felekezet gőcpontján, Dicső-Szent-Mártonon, mult 1899 óta hirdeti Isten dicsőségét. A hitközség védő szentjének szent Martonnak ezen ékes templomában pontifikált sub infula nov. 11-én ngos **Uffalusi József** dr. székesegyházi apátkaonok díszes segédilett. A szent mise alatt áhitatgerjesztő volt a megye notábilisait látni élükön **Sándor János** főispán és **Pekri Sándor** főgondnok urakkal, miként adtak élő hitőnek kifejezést, mily tapadó figyelemmel halgatták a **P. Sánta Angelus** által szent Márton jószívűségéről tartott élénk menett szent beszédet. Isteni tisztelet után 24 terítékű fényes ebéd volt **Pekri S.** öméltóságánál, honnan a társaság a plebánus vendégszerető asztalához ment vacsora időre. — E fényes buesu arról győzött meg újonnan is bennünket, hogy főgondnok és plebánus mindent megtesznek, csak-hogy viragozzék, gyarapodjék a különféle felekezetek testébe ékelt ezen kis hitközség; és láthatóan Isten áldása van működésükön.

I R O D A L O M.

* **Megrendelési felhívás.** A szeretet ünnepén valjon mi nyugt több élvezetet, s mi okoz több lelki örömeit fel-nöttek — az kisdedeknek egyaránt, mint a karácsonyi pásztor-játéknak a bemutatása. A főtiszteleudo plebánus uraknak mély tisztelettel hozom értesül, hogy az eddig megjelent pász-torjátékokból némi toldással akként állítottam össze egy „karácsonyi pásztorjáték“-ot, hogy az egyes jelenetekben

előforduló események között meg van a szoros összefü-gés. A pásztorok érdekes beszélgetése a Messias eljövetele-re nézve, sz. Józsefnek és Máriának, mint utasoknak be-mutatása, az angyalok megjelenése, a pásztoroknak Bellehem-be való vonulása, s a Megváltó előtti hódolása lehetőleg a történeti hűségnek megfelelően van bemutatva — változatos-ság kedvéért — versben és prózában. A pásztorok szójárá-sának köznapias kifejezésekben való tulságos utnozása, a sok mókás természetű jelenet, s akáriány játék végezen a pász-torok által előadott szokott tánc mellözve van; szerény nézetem szerint ez által a játéknak komoly, áhitatra gerjeszt-ő, lélekemelő s mély tanulságra vezető része avul inkább kidobhorodik. Püspök Urunk Ö Méltóságának kegyes jóvá-hagyásával ily beosztással jelent meg e művecske kis könyv alakban kemény táblával, vászonsarokkal, belül a Jézus szül-letését ábrázoló csinos képpel. Ugy a betanítóra, mint a szereplőkre nézve könyvecskémmek — az eddig megjelent pásztorjátékok mellett — előnye az, hogy a játékhöz tartozó énekek 1—2 hangra vannak leköttázva; a karácsonya ün-nepélyre is egy par ének és vers van felvéve. Mély tiszte-lettel kérem a főtiszteleudo plebánus urakat, sziveskedné-nek e művecskét megrendelni. Kartársaimat pedig szeretet-tel arra kérem, ne sajátják a játék betanításával járó fáradságot; munkálkodásukért jutalmuk lesz a hívek hálás eismerése, de főként az az édes öntudat, hogy a játék elő-adásával a felnöttek és kisdedeknek egyaránt lelki örömet szerezve Isten dicsőségére működtek. A pásztorjáték az isk-lóban mint szindarab adandó elő, de azért a házról-házra járó betlehemesek is használhatják. Leghelyesebb e darabot 9—12 éves isk. gyermekek által karácsony ünnepén, vagy újévkor veserénye után előadni; 1—2 hét alatt könnyen betanítható, s az előadással esekély kiadás jár. A befolyó tiszta jövedelem a szegény iskolás gyermeknek is ajánlható karácsonyi, vagy újévi ajándéka. A művecske megrendelési ára 10 példánynak portoval együtt: 2 forint; azért szükség esuyit rendelni, mert a játékból 10 személy szerepel. A köny-vecskéket hitelben is küldhetők: a megrendelést az iskolai, vagy az egyházi pénztár terhére is lehet tenni. A posta-utalványon, vagy levelező lapon teendő megrendeléseket cí-memre — **Türkösbe** (u. p. Hosszatalú, Brassómege) kérem intézni. Adja Isten, hogy e kis pásztorjáték az erdélyi egy-bázmege minden kath. iskolájához eljusson! Türkös, 1900. nov. 12-én. Mély tisztelettel: Kovács Nándor sk. kántortanító.

A kis pásztorjáték beszerzését és előadását részünkről melegen ajánljuk.

P á l y á z a t o k.

— **Az ehedi** vk. kántortanítói állomásra dec 2-ig pályázat hirdettek. Jövedelem: 80 kal. buza = 160 kor., 80 kal. zab = 105 kor. 60 fl. l. 28 szekértízifa = 56 kor. 3 $\frac{1}{2}$ hold szántó és kaszáló jövedelme 70 kor. Püspöki segély 100 kor. Államsegély 248 kor.; korpótek — 100 kor. Stola oszora és tandj — 70 kor. Van gyümölcsös és veteményes kert, — kényelmes lakás gazdasági épületekkel. — Kötelesség: az összes kántori és tanítói teendők végzése. Pályázatok alatt irához küldendők. Személyes jelentkezés előny. — Ehed, 15. november 1900 u. p. Deményháza Maros-ordamegye.

Kalapács Imre,
lelkész, isk. szeki elnök.

— **A brassói** róm. kath. elemi iskolánál fűresedésben levő első osztályos tanítói állásra, melyre 1000 korona évi fizetés és 300 korona lakbér-illeték jár, ezenel pályázat hirdettek. Pályázók okmányokkal felszerelt folyamodásukat folyó november hó 30-ig nyújtsák be a róm. kath. Plebánia hivatalhoz.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. irodalmi Társulat. Felelős szerkesztő: **Zlamát Agost.**

Szerkesztőtársak: **Bálinth György, Eröss József, Péter János dr., Wagner Sándor.**

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulatehérvárt.